

15.02.04 (неділя)

Коли мені було чотирнадцять і в мене були свої види на життя, я вперше накачався алкоголем. Під саму зав'язку. Було дуже тепло, й наді мною пливли сині небеса, а я лежав і помирав на смугастому матраці й навіть похмелитися не міг, тому що мені було лише чотирнадцять і похмелятися я ще просто не навчився. За останні п'ятнадцять років у мене було більш ніж достатньо підстав, аби не любити це життя. Життя від початку, щойно я почав його сприймати, виявилось штукою підлою і невдячною, воно відразу ж узяло за звичку обертатися такими лажовими ситуаціями, згадувати про які не хочеться, але які запам'ятовуються надовго. Хоча зі свого боку я особливих претензій ніколи не висловлював, очевидно, у мене все гаразд у моїх стосунках із життям, навіть попри його клінічну мудакуватість. Мене, за великим рахунком, коли не траплялося чергових демаршів ззовні, усе влаштовувало — обставини, у яких я жив, люди, з якими я спілкувався, з якими я час від часу бачився і з якими мені доводилося мати справу. Вони мені переважно не заважали, сподіваюся — я їм також. Що ще? Мене влаштовувала та кількість бабок, яка в мене була, себто не кількість як така, бабок у мене насправді майже ніколи не було, задовольняв сам принцип обертання їх

навколо мене — я з дитинства помітив, що банкноти з'являються саме тоді, коли тобі потрібно, і приблизно в тій кількості, без якої ти не обійдешся, зазвичай це спрацьовувало, точно спрацьовувало. Очевидно, якщо ти не до кінця втратив совість і зберігаєш бодай крихти якоїсь пристойності, у сенсі там чистиш зуби або не їси свинину, якщо ти мусульманин, то до тебе із не з'ясованою тобою регулярністю з'являється янгол із чорними бухгалтерськими нарукавниками й лупою на крилах і поновлює твій поточний рахунок певною сумою в грошовому еквіваленті — так, щоб ти, з одного боку, зовсім ноги не протягнув, а з другого — не надто вийобувався й не перепаскудив своєї реінкарнації купівлею танкерів із нафтою чи цистерн зі спиртом. Мене це влаштовувало, тут я янголів розумів і підтримував. Мене влаштовували і країна, у якій я жив, і та кількість гівна, яким вона була заповнена і яке в найбільш критичні відтинки мого в цій країні проживання сягало колін і вище. Я розумів, що цілком міг народитися в іншій країні, куди гіршій, наприклад із більш суворим кліматом чи авторитарною формою правління, де при владі були б не просто виродки, як у моїй країні, а які-небудь поморочені виродки, які передавали б владу в спадок своїм дітям разом із зовнішнім боргом та внутрішнім мракобіссям. Так що я вважав, що доволі добре ще втрапив, тому не надто переймався цими речами. За великим рахунком, мене влаштовувало все. Мене влаштовувала телевізійна картинка, яку я бачив за вікнами помешкань, у яких я жив, тому я намагався просто не надто швидко перемикати канали, оскільки встиг помітити, що будь-які вияви уваги з боку змонтованої навколо мене реальності обов'язково закінчуються наперед прогнозованою гидотою чи просто дрібним життєвським западлізмом. Реальність прикольна сама по

собі, проте цілковито лажова при підрахунку післяматчової статистики, коли ти аналізуєш свої та її показники й бачиш, що порушень з її боку було в кілька разів більше, а вилучення траплялися лише у твоїй команді. Якщо мене щось і пригнічувало по-справжньому, то саме постійні та наполегливі намагання цієї телекартинки вступити зі мною в протиприродні статеві зносини, себто, просто кажучи, — відтрахати мене, скориставшись моїми ж таки суспільними правами та християнськими обов'язками. Я весело прожив ці свої п'ятнадцять років дорослого життя, не беручи участі в побудові громадянського суспільства, не приходячи на виборчі дільниці й успішно уникаючи контактів із антинародним режимом, якщо ви розумієте, що саме я маю на увазі. Мене не цікавила політика, не цікавила економіка, не цікавила культура, навіть прогноз погоди мене не цікавив, хоч це була чи не єдина в цій країні річ, яка викликала довіру, але мене вона все одно не цікавила.

Зараз мені тридцять. Що змінилося за останні п'ятнадцять років? Майже нічого. Навіть зовнішність цього... президента не надто змінилася, у всякому разі його портрети як ретушувалися тоді, так і тепер ретушуються, навіть я це помітив. Змінилася музика в радіо, але я його, зрештою, і не слухаю. Змінився одяг, але вісімдесяті, наскільки я розумію, і далі в моді. Не змінилася телекартинка, вона така ж липка та ядуча, як розлитий на паркеті лимонад. Не змінився клімат, зими все такі ж довгі, а весни — довгоочікувані. Змінилися друзі, себто одні назавжди зникли, а інші, натомість, з'явилися. Змінилася пам'ять — вона стала довшою, але не стала кращою. Сподіваюся, її вистачить ще років так на шістьдесят тривалого побутового похуїзму й незламної душевної рівноваги. Чого я собі й бажаю. Амінь.

17.06.93 (четвер)

ВСТУП № 1

16.50

Сімнадцяте червня, близько п'ятої дня, Собака Павлов намагається спуститися в підземку. Він підходить до вертушки, іде просто на жінку в уніформі й дістає з кишені ветеранське посвідчення. Жінка в уніформі дивиться в посвідчення й читає «Павлова Віра Нау- мівна».

— Ну? — питається.

— Бабуся, — говорить Собака Павлов.

— Де бабуся?

— Це, — показує Собака посвідчення. — Моя бабуся.

— Ну й що?

— Вона — ветеран.

— Ну, а ти що хочеш?

— Вона в танку горіла.

Жінка ще раз дивиться в посвідчення. Хто її знає, думає вона, може, і горіла, по фото не скажеш.

— Ну, добре, — каже вона. — А від мене що треба?

— Пропустіть, — просить Собака.

— А ти що — теж у танку горів?

— Ну, почекайте, — починає торгуватися Собака, — може, я їй поїсти несучу.

— Що поїсти?

— Ну, поїсти, — Собака згадує, що насправді їсть його бабуся, коли їй дають. — Молочні продукти, розумієте? Сир.

— Сам ти сир, — незлобиво говорить тітка в уніформі.

Собака розуміє, як усе це виглядає збоку. Що ось він б'ється головою об велетенський безкінечний мур, яким від нього відгородилося життя, б'ється без жодної надії на успіх, і всі життєві принади, у тому числі й проїзд у метрополітені, йому зараз просто не світять, ось як це виглядає.

Він збирає всю свою волю в кулак і говорить щось на зразок того, що, мовляв, послухайте, жінко, він, звісно, говорить не так, але зміст приблизно такий: «Так от, послухайте мене уважно, — каже він, — добре? Тільки не нервуйте. Ось що я вам скажу, жінко. Ви, звичайно, можете зневажати мене, я бачу, що ви зневажаєте мене, ви ж мене зневажаєте, так? Послухайте, послухайте, я хочу ще сказати, послухайте. Але навіть попри це, розумієте, як би це сказати — ну, ви там, я не знаю що, ви по-різному можете до цього ставитися, згоден, для вас це може нічого не означати, але погодьтеся — моя бабуся не може здохнути з голоду лише через те, що мене — її законного онука, перепрошую, ось так просто не пропустила в метро якась падла тилова. Погодьтеся?» (ну, в цьому місці вони просто пообкладали одне одного, але хай буде так) — він сконцентровується й раптом пірнає жінці попід руки, змахуючи в повітрі ветеранським посвідченням, і зникає в прохолодному кишечнику підземки. «Яка падла тилова? — думає жінка. — Я взагалі — сорок дев'ятого року народження».

17.10

Собака виходить під стадіоном на порожню платформу, десь за годину «Металіст» грає останній домашній матч, сьогодні всі мають з'їхатися, знаєте, як це буває, закриття сезону, усілякі такі речі, нагорі дощове літо, небо з хмарами, і десь якраз над Собакою стоїть напіврозвалений стадіон. В останні роки він зовсім розмок і осунувся, крізь бетонні плити починає пробиватися трава, особливо після дощів, трибуни засрані голубами, на полі теж гівно, особливо коли там грають наші. Розвалена країна, розвалений фізкультурний рух, великі стернові проїбали найголовніше, як на мене, адже як не крути, а в Союзі були дві речі, якими можна було пишатися, — футбольний чемпіонат і ядерна зброя. Тих, хто позбавив народ таких атракціонів, навряд чи чекає спокійна безтурботна старість, ніщо так не підриває карму, як хуйова національна політика, це вже точно. Собака ще якийсь час стоїть на платформі, з іншого боку мають під'їхати знайомі, так що потрібно просто їх дочекатися. Собака втомлений і змучений — він п'є вже третій день, ще й погода погана, очевидно це від погоди, тиск чи як це називається, як називається стан, коли ти п'єш третій день і раптом перестаєш пізнавати рідних і близьких? Очевидно, що тиск.

Він навіть не може згадати, що сталося: літо починалось так добре, ішли дощі, Собака успішно й безтурботно просирав свої молоді роки, аж раптом друзі-рекламники затягнули стабільно безробітного Собаку в нетрі рекламної індустрії, простіше кажучи, узяли кур'єром у відділ реклами своєї газети. Собаку ламало, але він тримався й ходив на роботу. Користі він приносив мало, але добре вже те, що десь уважався людиною. Сам він особливо цим ніколи не переймався, ну, та друзі на те вони й друзі, щоб правити в грубий контактний спосіб твій соціальний

статус. Я від початку говорив, що надовго його не вистачить, але мене не слухали, казали: «Нічого, він нормальний загалом хлопець, йобнутий трішки, але нічого». — «Нічого, — погоджувався я, — нічого».

Собаки вистачає днів на десять, після цього він запиває й на роботу більше не ходить, а, щоб його не знайшли, п'є по знайомих. У Собаки в його дев'ятнадцять — півміста знайомих, одну ніч він навіть ночує на вокзалі — зустрічає там знайомих грибників, котрі їдуть ранковою електричкою кудись на Донбас за сировиною, і ночує з ними під колонами на вулиці, тричі шмонається патрулями, чесно висиджує до ранку, слухаючи байки про гриби та інші термоядерні речі, потім не витримує і звалює додому. Тут його й застає телефонний дзвінок. В іншому стані Собака нізащо слухавку не зняв би, але всередині в ньому вже плавають срібні холодні форелі триденного алкогольного запою й боляче б'ють зсередини хвостами по нирках і печінці — так, що світ Собаці тьмариться і слухавку він бере автоматично. «Собако?! — кричать у телефон. — Не смій кидати слухавку!» — друзі-рекламники Вова і Володя, котрі влаштували його на свою голову в рекламний бізнес, сидять десь у своєму комсомольському офісі й, вириваючи одне в одного слухавку, намагаються переконати Собаку поговорити з ними, збиваючись час від часу на мат. «Собако! — говорять вони. — Головне, не смій кидати слухавку. Підар! — продовжують вони, переконавшись, що Собака їх слухає. — Якщо ти зараз кинеш слухавку, тобі хана. Ми тебе уриємо, чуєш?» — «Алло», — каже Собака на це. «Що алло? — нервують Вова і Володя. — Що алло? Ти нас чуєш?» — «Так», — каже Собака перелякано. «Добре, — пожвавлюються Вова і Володя. — Значить, так — зараз десята ранку». — «Що?» — Собака врешті лякається й кидає слухавку. Телефон відразу тріщить

по-новій. Собака нерішуче підіймає слухавку. «Ти!!! — ре-
ве в слухавці. — Підар!!! Не смій кидати слухавку!!! Ти нас
чуєш??? Не смій кидати слухавку!!!» Собака важко сков-
тує слину. «Ти нас чуєш?» — «Ну», — невпевнено каже
Собака. «Значить, так, — розриваються рекламники. —
Зараз — десята ранку. Не смій кидати слухавку!!! Ти чу-
єш??? Не смій кидати слухавку!!! Зараз десята. О пів на
шосту ми тебе чекаємо біля стадіону. Якщо не при-
йдеш — ми тобі відірвемо яйця. Якщо прийдеш — ми
тобі теж відірвемо яйця. Але тобі краще прийти. Ти зро-
зумів???» — «Так», — каже Собака. «Ти нас зрозумів?!» —
не можуть заспокоїтися рекламники. «Зрозумів», — каже
Собака Павлов, відчуваючи, як форе́лі весело ганяють
десь у нього під горлом. «Що з тобою? — нарешті пита-
ються рекламники. — Тобі погано?» — «Так». — «Тобі
щось принести?» — «Водяри принесіть». — «Підар», —
говорять Вова і Володя й кладуть слухавку.

Собака переводить подих. Десята година. Потрібно
переодягнутись або похмелитися, краще, звичайно, по-
хмелитися. З сусідньої кімнати виходить його бабуся.
Це його бабуся, він її любить, ну і всяке таке, навіть
ходить із її ветеранським посвідченням. Можна навіть
сказати, що він нею пишається. Не зовсім, звичайно, але
певною мірою, говорить, що вона в танку горіла. Я собі
слабко уявляю стареньку в танковому шоломі, хоча
все може бути. «Що, Віталіку?» — питає вона. «Робота,
бабусю, — каже Собака. — Робота». — «Шо воно за
робота, — бідкається старенька. — Учора цілий день
телефонували, де, говорять, цей підар. А я звідки знаю?»

17.22

Вова і Володя вистрибують із вагона, підбирають Собаку
й виходять на вулицю. «Живий?» — питають. Собака

зовсім блідий, ніяк не поправиться. Вони тягнуть його в гастроном на Плеханівській і беруть там дві пляшки водяри. «Не бійся, — говорять вони Собаці, — ми тебе спочатку відкачаємо, а вже потім яйця рвати будемо, який нам інтерес рвати щось у тебе такого, ти на себе подивись». Вони підводять його до вітрини гастронома, гастроном темний і порожній, як і більшість гастрономів у країні в цей тривожний час. «Розвалили країну, суки, дивись, — говорять вони Собаці, — дивися, на кого ти схожий». Собака зовсім розслаблений, він дивиться у вітрину, за якою стоїть продавщиця в білому халаті й теж дивиться, як за вікном на вулиці, якраз проти неї, стоять двоє наволочної зовнішності вилупків, тримають попід руки третього такого ж і показують на неї пальцями. Вона дивиться на них із ненавистю, Собака якось фокусує погляд, розпізнає своє відображення й раптом помічає, що в цьому відображенні є ще хтось, якась дивна істота в білому одязі з великою кількістю косметики на обличчі важко повертається в його оболонці, у межах його тіла, ніби намагається прорватися крізь нього, так що йому стає погано. «Очевидно, — думає Собака, — це моя душа, тільки чому в неї золоті зуби?»

17.35—18.15

Протягом сорока хвилин Собаку приводять до тями. У нього вливають водяру, і за якимись законами фізики Собака, наповнюючись нею, прибуває на поверхню, говорить: «Усім привіт». Його теж вітають усі присутні. «З поверненням тебе, піонера-герою Собако Павлов, кльово, що ти повернувся до нас, нам тут тебе саме бракувало, ага, — говорять присутні, себто Вова і Володя. — Ми просто мусили тебе відкачати, щоби ще раз подивитись у твої хоч і п'яні, але все одно чесні очі, щоби